
Teaching Guidelines on Chinese Reading Comprehension for University Students Majoring in Chinese Language

Tangthao Saejea*

MA. (Teaching Chinese to Speakers of Other Language), Lecturer
Department of Chinese for Communication, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Phuket Rajabhat University

* Corresponding author: tangthao.k@pkru.ac.th

Received: November 1, 2023/ **Revised:** June 17, 2024/ **Accepted:** June 24, 2024

Abstract

This academic article aims to present teaching guidelines on Chinese reading comprehension for university students majoring in Chinese language. The activities for teaching and learning Chinese reading comprehension should be designed to suit students' context and backgrounds. Such learning activities can be carried out individually and collectively. Group activities involve the tasks as follows; 1) "Your Vocabulary, How do you remember it so well?" 2) "See what the picture says" and 3) "Where is this picture?". Individual activities involve the tasks as follows 1) "Post-reading Exercises" and 2) "Spider Conceptual Map". All of these activities will help students gradually practice reading comprehension skill, resulting in their improved reading skill. However, teaching activities should include the development of 4 major skills; listening, speaking, reading, and writing, all of which are essential for learning foreign languages.

Keywords: Reading Comprehension, Chinese Language, Higher Education Students

บทความวิชาการ

แนวทางการสอนอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำหรับผู้เรียน สาขาภาษาจีนระดับอุดมศึกษา

แตงเถา แซ่เจี๋ย*

ปริญญโท (การสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ), อาจารย์
สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
*ผู้ประสานงาน: tangthao.k@pkru.ac.th

วันรับบทความ: 1 พฤศจิกายน 2566/ วันแก้ไขบทความ: 17 มิถุนายน 2567/ วันตอบรับบทความ: 24 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการสอนอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำหรับผู้เรียนสาขาภาษาจีนระดับอุดมศึกษา ซึ่งกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำหรับผู้เรียนสาขาภาษาจีนระดับอุดมศึกษาควรปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนหรือพื้นฐานของผู้เรียน โดยแบ่งรูปแบบออกเป็นกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยว รูปแบบกิจกรรมกลุ่ม จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรม 你的词汇, 怎么记得那么牢啊? (กิจกรรม “คำศัพท์ของเธอ ทำไมจำได้แม่นยำเช่นนี้”) 2) กิจกรรม 看图说话 (กิจกรรม “เล่าเรื่องจากภาพ”) และ 3) กิจกรรม 这个图在哪单元 (กิจกรรม “รูปภาพนี้ปรากฏอยู่ในตอนใด”) รูปแบบกิจกรรมเดี่ยว จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรม 读后练习 (กิจกรรม “ทบทวนหลังอ่าน”) และ 2) กิจกรรม 蜘蛛概念图 (กิจกรรม “แผนผังใยแมงมุม”) กิจกรรมเหล่านี้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความแบบค่อยเป็นค่อยไปส่งผลให้สามารถพัฒนาการอ่านให้ดีขึ้นได้ และสำหรับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านนั้น ควรเริ่มควบคู่การฝึกฝนและพัฒนาทักษะการเรียนภาษาต่างประเทศทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนควบคู่กันไป

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความ ภาษาจีน ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

บทนำ

ชีวิตประจำวันของมนุษย์จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และความรู้สึก เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งมนุษย์จะใช้ทักษะทั้ง 4 ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การสอน ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ก็คือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสอนภาษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสื่อสารตามสถานการณ์ในการใช้ภาษาจริงมากกว่ามุ่งเน้นการสอนรูปแบบหรือโครงสร้างภาษาเพียงอย่างเดียว (Yamprayoon, 2020) การเรียนภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่าง ๆ ในโลกมีจุดประสงค์ที่คล้ายกันหรือเหมือนกัน คือ 1) เพื่อให้มีสมรรถวิสัยในการสื่อสาร (Communicative Competence) ระหว่างบุคคลเพื่อแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา และการสื่อสารเพื่อรู้ถึงสุนทรียภาพ และ 2) เพื่อให้มีการพัฒนากระบวนการคิด (Develop Thinking Capacity) เนื่องด้วยมนุษย์เราใช้ภาษาในการสื่อสาร มนุษย์มีภาษาพูดสำหรับใช้สื่อสารระหว่างกัน จึงทำให้มีการพัฒนากระบวนการคิดอยู่ตลอดเวลา (Distance Learning Television, 2022)

สมรรถวิสัยในการสื่อสาร ประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ฉะนั้นการอ่านจึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสาร เพราะทักษะการอ่านเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้ หรือ สุนทรียต่าง ๆ และที่สำคัญการอ่านเป็นการพัฒนาความคิดได้ดีที่สุด เพราะขณะที่กำลังอ่านนั้น ผู้อ่านได้มีเวลาในการคิด ทบทวนมากกว่าการสื่อสารทักษะอื่น

การอ่าน คือ กระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้าไปขณะที่อ่าน เป็นทักษะในการรับสารซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน โดยรับรู้ความหมายจากตัวอักษร ถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือหนังสือ ผู้อ่านต้องคิดตามผู้เขียนหรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา การเป็นผู้อ่านที่ดีนั้นจะเข้าใจข้อความที่ตนอ่านได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง การเข้าใจเรื่องที่อ่านนั้นต้องอาศัยความรู้หลาย ๆ ด้าน เช่น ความรู้พื้นฐานของผู้อ่าน โครงสร้างของข้อเขียน โครงสร้างของภาษา ความหมายของคำและทักษะในการอ่าน การอ่านเป็นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและเรื่องที่อ่าน โดยมีจุดมุ่งหมาย

ให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ในระหว่างที่ผู้อ่านกำลังอ่านนั้น จะใช้กลวิธีหลาย ๆ อย่างเพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้รวดเร็ว การอ่านให้เข้าใจได้เร็วส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้เดิมในเรื่องของภาษาและเนื้อหาจะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้มากขึ้น ไม่ว่าการอ่านสื่อประเภทใด ก่อนเริ่มอ่านทุกครั้ง ผู้อ่านควรกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านของตนซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็น แต่ไม่ว่าผู้อ่านจะมีวัตถุประสงค์อย่างไรก็ตาม การอ่านต้องได้รับการฝึกฝนจนกระทั่งมีความรู้ความสามารถในทักษะการอ่านเป็นอย่างดี ซึ่งจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยด้านการอ่านพบว่ามีการให้นิยามของการอ่านไว้ดังนี้

Kamtawee (2023) การอ่านเป็นการรับเข้าข้อมูล โดยผ่านการมองรูปภาพ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวอักษร คำ หรือประโยคต่าง ๆ เพื่อสื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เป็นแนวทางช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้

Phromkantha & Phapor (2021) การอ่านเป็นกระบวนการคิดที่ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ และถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำที่มีความหมายสื่อให้ตรงกันระหว่างผู้อ่าน และผู้เขียน เป็นการแปลความหมายจากสัญลักษณ์หรือการแปลงเสียงออกมาเป็นคำพูดให้ตรงกับตัวอักษรหรือตัวอักษรที่อ่าน เข้าใจความหมายของคำแล้วเข้าใจตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่จนเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น

Muang-aun & Termuan (2023) การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้บุคคลก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ ทักษะการอ่านควรเป็นทักษะที่ได้รับการส่งเสริมเพราะเป็นทักษะที่คงอยู่กับนักเรียนได้นานที่สุด เป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตลอดเวลา สิ่งที่มีความสำคัญและช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จก็คือความสามารถในการอ่านและความเข้าใจในการอ่าน โดยเฉพาะความเข้าใจในการอ่านนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก การอ่านจะไม่เกิดประโยชน์หากผู้อ่านไม่เข้าใจเรื่องที่ตนอ่าน

สรุปการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมการรับสารอย่างหนึ่งที่ผู้อ่านพยายามทำความเข้าใจสารทั้งสารที่สื่อด้วยคำพูด และที่สื่อด้วยสัญลักษณ์อย่างอื่น การอ่านที่ดีผู้อ่านควรตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่านให้ชัดเจน เข้าใจกระบวนการอ่าน เมื่อผู้อ่านเกิดความคิด ความเข้าใจแล้วสามารถนำความคิด ความเข้าใจนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ฉะนั้นไม่ว่าผู้อ่านจำเป็นต้องอ่านสารด้วยภาษาแม่ หรือการอ่านสารด้วยภาษาต่างประเทศ การที่

ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจในสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาได้นั้น ผู้อ่านจำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะการอ่านเบื้องต้นและพัฒนาทักษะด้านการอ่านของตนเอง

ปัจจุบันการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาจีนพบว่า ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนตั้งแต่ระยะเริ่มต้นและมีทัศนคติว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่ยาก จึงไม่มีแรงกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จึงส่งผลให้เมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ผู้สอนจะพบปัญหาผู้เรียนภาษาจีนที่มีพื้นฐานไม่เท่ากันจากประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งรับผิดชอบการสอนรายวิชาการอ่านภาษาจีน พบปัญหาว่า ผู้เรียนสาขาภาษาจีนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานภาษาจีนที่ไม่เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamtawee (2023) กล่าวว่า iva ผู้เรียนภาษาจีนส่วนใหญ่ขาดการเรียนภาษาจีนอย่างต่อเนื่องมีพื้นฐานภาษาจีนที่แตกต่างกัน ทำให้ขาดทักษะการอ่านหรือมีทักษะการอ่านน้อยส่งผลให้ทักษะการอ่านภาษาจีนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การที่ผู้เรียนไม่ใส่ใจการท่องคำศัพท์ จับใจความสำคัญของอ่าน ไม่ครบถ้วน และทบทวนบทเรียนหรือศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าไม่มากเท่าที่ควร เมื่อเข้าสู่ชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ไม่ได้ อ่านคำศัพท์ไม่ออก จึงส่งผลต่อเนื่องถึงการอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญหรือจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เพราะผู้เรียนพะวงอยู่กับการหาความหมายของคำศัพท์ ปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับผู้เรียนภาษาจีน คือ ผู้เรียนขาดการกระบวนการอ่านที่ดี จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ชัดเจน และรวมทั้งปัญหาคำศัพท์ภาษาจีนของผู้เรียนยังมีวงคำศัพท์ที่จำกัด 仇全菊 (2021) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศต้องผ่านกระบวนการ “รับเข้า+ส่งออก (输入+输出)” ซึ่งวิธีการรับเข้าข้อมูลนั้นมี 2 วิธี คือ 1) การฟัง และ 2) การอ่าน ฉะนั้นเห็นได้ว่าการอ่านเป็นทักษะการสื่อสารที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้สอนจึงจำเป็นต้องคิดค้นเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านให้เกิดความชำนาญ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน เพราะว่าการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นช่วงวัยที่เมื่อจบการศึกษาแล้วต้องนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ฉะนั้นการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนสาขาภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในบทความนี้นำเสนอเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความที่ผู้เขียนได้นำไปใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาการอ่านภาษาจีน 1 และการอ่านภาษาจีน 2 สำหรับผู้เรียนสาขาภาษาจีน

เพื่อการสื่อสารของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนของตนเอง

รูปแบบการอ่าน

กระบวนการการอ่าน แบ่งเป็น 3 รูปแบบการอ่านใหญ่ ๆ ดังนี้

1. Top-Down Model (自上而下模式)

เป็นการอ่านที่เน้นให้ได้ความหมายมากกว่าการอ่านทักษะระดับพื้นฐาน การอ่านออกเสียงหรือการสะกดคำ คำว่า TOP ในที่นี้คือ ตัวผู้อ่าน และ Down คือ ความหมายที่เกิดขึ้นจากความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน รูปแบบกระบวนการอ่านจากบนลงล่างจึงมีแนวคิดที่ว่า ความหมายไม่ได้มีอยู่แล้วในเสียง ถ้อยคำหรือประโยค แต่ความหมายเกิดขึ้นจากระบบความคิดของผู้อ่านที่จะนำความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองมาใช้ในการคาดเดา ค้นหาข้อมูลในเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าสิ่งที่ตนคาดเดาถูกหรือผิด (Saiphet, 2019) วิธีการนี้ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ทุกคำเป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้คำศัพท์ทุกตัว

2. Bottom-up Model (自下而上模式)

เป็นรูปแบบกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน ความหมายจะเกิดขึ้นจากตัวอักษร ข้อความหรือถ้อยคำจากสิ่งที่อ่าน ไม่ได้ให้ความสำคัญกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์ของผู้อ่าน ความหมายจะอยู่ที่บทอ่านเท่านั้น การอ่านรูปแบบนี้เป็นวิธีการสื่อสารทางเดียว (钱一臻, 2023) ผู้อ่านจะเริ่มจากตัวอักษร เสียงและคำ เมื่อสามารถออกเสียงคำนั้น ๆ ได้แล้ว ผู้อ่านถึงจะได้เรียนรู้ความหมายของคำ เช่น เมื่อต้องออกเสียงคำว่า 弟弟 (didi) หรือ 哥哥 (gē ge) เมื่อผู้อ่านได้อ่านออกเสียงจะทำให้เกิดกระบวนการคิดว่า คำที่ได้ยินนั้นหมายถึงน้องชายหรือพี่ชาย เป็นต้น การอ่านแบบ Bottom-up Model จะเหมาะสมสำหรับการอ่านเนื้อเรื่องที่คำศัพท์ไม่ยากจนเกินไป ฉะนั้นการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวิชาการอ่านภาษาต่างประเทศ รูปแบบกระบวนการอ่านนี้มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านจดจำความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ได้

3. Interactive Model (交互模式) หรือ

เรียกว่ากระบวนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Saiphet, 2019) เป็นการผสมผสานรูปแบบกระบวนการอ่าน Top-Down Model และรูปแบบ Bottom-up Model เข้าด้วยกัน เพื่อทำความเข้าใจบทอ่านของผู้อ่าน โดยรูปแบบนี้จะเน้น

ความสำคัญทั้งบทอ่านและการอ่านเท่าเทียมกัน

ฉะนั้นการสอนทักษะการอ่านมีรูปแบบวิธีการสอน การอ่าน 3 รูปแบบ คือ (1) Top-Down Model (自上而下模式) ที่เน้นความสำคัญเกี่ยวกับประสบการณ์เดิม และความรู้เดิมของผู้อ่านว่ามีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการอ่านได้ตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในบทอ่าน (2) Bottom-up Model (自下而上模式) เน้นความสำคัญของ บทอ่านและการเรียนรู้อักษรหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ให้เป็น เสียงพูด เป็นทฤษฎีที่เริ่มจากส่วนย่อยที่สุดคือ ตัวอักษร ไปสู่ส่วนรวมของบทอ่านซึ่งก็คือความหมายของบทอ่าน นั้นเอง และ (3) Interactive Model (交互模式) เป็นการอ่านที่ให้ความสำคัญในความรู้ของผู้อ่านและ บทอ่านเท่าเทียมกันเป็นการนำรูปแบบ Top-Down Model (自上而下模式) และ Bottom-up Model (自下而上模式) มารวมกันนั่นเอง สำหรับบทบาทของผู้เรียน ต้องเลือกวิธีการอ่านให้เกิดประโยชน์ตามจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้ใน การอ่านแต่ละครั้ง สำหรับผู้สอนกระบวนการ ที่ทำให้ผู้เรียนรับสารและจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ เข้าใจและบอกได้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร หรือ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ผู้สอนควรจะใช้ขั้นตอน การสอนทักษะการอ่านซึ่งมีด้วยกัน 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ก่อนการอ่าน (Pre-reading) เป็นการเตรียมตัวผู้เรียน ก่อนที่จะเริ่มเข้าสู่กิจกรรมการอ่าน (2) ระหว่างการอ่าน (While-reading) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนใช้วิธีการอ่าน แบบต่าง ๆ และ (3) หลังการอ่าน (Post-reading) เป็นการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับเนื้อเรื่องที่อ่าน (Rangsi, 2022) เช่น การตอบคำถาม สรุปใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

การสอนอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำหรับ ผู้เรียนสาขาภาษาจีนระดับอุดมศึกษา

การอ่านถือเป็นหนึ่งในทักษะทั้ง 4 ที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งทักษะทั้ง 4 ประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะการพูด และทักษะการเขียน สำหรับผู้เรียนภาษาจีนในฐานะ ภาษาต่างประเทศ ทักษะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีผู้สอน ให้ความสำคัญและผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพผู้อ่านจะต้อง อ่านแล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือจับใจความ สำคัญเพื่อนำมาสื่อสารหรือบอกเล่าถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้ Kamtawee (2023) ได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทของ

การอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ประเภท ดังนี้ 1) การอ่าน เอาเรื่อง 2) การอ่านเพื่อจับใจความ 3) การอ่านเก็บความรู้ 4) การอ่านเพื่อความเข้าใจและการศึกษา และ 5) การอ่าน เพื่อวิเคราะห์ งานวิจัยประเทศจีนได้ศึกษาและจัดแบ่ง ประเภทของการอ่านไว้ 5 ประเภท ดังนี้ 1) การอ่าน อย่างละเอียด 2) การอ่านสำรวจ 3) การอ่านหาคำสำคัญ 4) การอ่านเอาความ และ 5) การอ่านออกเสียง (仇全菊, 2021) ซึ่งพบว่าการแบ่งประเภทของการอ่านมีทั้งคล้ายกัน และความแตกต่างกัน ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าการสอน อ่านภาษาจีน ควรจะมีการอ่านออกเสียงเพื่อให้ผู้เรียน ได้ฝึกการอ่านและการพูดภาษาจีนที่ถูกต้องควบคู่กันไป การสอนอ่านภาษาจีนผู้สอนจำเป็นต้องยกตัวอย่างการ อ่านภาษาจีนแต่ละประเภทเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือก ใช้วิธีการอ่านให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การอ่าน

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างบทอ่านเรื่อง 雪花的形状 ที่สอนอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความในรายวิชาการอ่าน ภาษาจีน 2 ผู้เรียนมีพื้นฐานการอ่านเบื้องต้นจากการเรียน รายวิชาการอ่านภาษาจีน 1 มาแล้ว ผู้เขียนจึงเลือกบท อ่านที่มีความซับซ้อนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านเพื่อ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร เกี่ยวกับ อะไร และมีลักษณะอย่างไร โดยเชื่อมโยงกับวิธีการสอน อ่าน 4W1H ในการวิเคราะห์เนื้อเรื่องและคำถามประกอบด้วย who ใคร what ทำอะไร where ที่ไหน when ทำเมื่อไหร่ How ทำอย่างไร (Pomuen, 2018) การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 4W1H สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งกลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อน เพราะการสอนที่ใช้คำถาม ทำให้ผู้เรียน มีแนวทางในการอ่านสามารถจับประเด็นที่สำคัญของ เรื่องที่อ่านได้

ตัวอย่างบทอ่าน

บทอ่านเรื่อง 雪花的形状 ที่ใช้ประกอบการสอน อ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความ

雪花的形状

雪花是一种美丽的结晶体，是天空中的水汽凝华而来的固态降水，结构像花。雪花的形状极多，而且十分漂亮。如果把雪花放在放大镜下。可以发现每片雪花都是一幅非常精美的图案。

雪花大都是六角形的，但形成雪花的小冰晶有好几种形状，一种是六棱体状，长而细，叫柱晶；但有时它的两端是尖的，

样子像一根针，叫针晶。还有一种是六角形的薄片状，就像从六棱铅笔上切下来的薄片，叫片晶。

在雪花飘落的过程中，单片的雪花很容易互相合并在一起，形成更大的雪花。

(来自：开心教育研究中心，2020: 21)

คำแปลภาษาไทย

ลักษณะของเกล็ดหิมะ

เกล็ดหิมะเปรียบเสมือนคริสตัลอันงดงามและมีโครงสร้างเหมือนดอกไม้ เกิดจากละอองน้ำในชั้นบรรยากาศเกาะรวมตัวกัน รูปร่างของเกล็ดหิมะมีหลายรูปแบบ หากมองเกล็ดหิมะผ่านแว่นขยายจะพบว่าเกล็ดหิมะแต่ละชิ้นมีลวดลายที่สวยงามมาก

เกล็ดหิมะที่พบทั่วไปจะเป็นรูปทรงหกเหลี่ยม แต่ทั้งนี้ผลึกน้ำแข็งเล็ก ๆ ที่รวมตัวกันกลายเป็นเกล็ดหิมะในรูปแบบอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น รูปทรงหกเหลี่ยม แต่มีลักษณะยาวเรียวยาว เรียกว่าทรงเสา บางครั้งมีปลายแหลมทั้งสองข้าง เรียกว่าทรงเข็ม หรือรูปทรงคล้ายแผ่นที่ตัดออกมาจากแท่งดินสอหกเหลี่ยม เรียกว่าทรงแผ่นหกเหลี่ยม

เกล็ดหิมะเล็ก ๆ ที่ลอยลอยตกลงมาจากท้องฟ้า นั้นเมื่อรวมตัวกันก็สามารถกลายเป็นเกล็ดหิมะที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมาได้

ชื่อเรื่องของบทอ่าน 雪花的形状

ย่อหน้าที่ 1

雪花是一种美丽的结晶体，是天空中的水汽凝华而来的固态降水，结构像花。雪花的形状极多，而且十分漂亮。如果把雪花放在放大镜下。可以发现每片雪花都是一幅非常精美的图案。

ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าที่ 1 คือ 雪花是一种美丽的结晶体，是天空中的水汽凝华而来的固态降水，结构像花。 เพราะได้กล่าวถึงลักษณะของเกล็ดหิมะคล้ายคริสตัลและมีโครงสร้างเหมือนดอกไม้ เกิดจากละอองน้ำในชั้นบรรยากาศเกาะรวมตัวกัน และส่วนประโยคอื่น ๆ จะเป็นประโยคขยายความว่ารูปร่างของเกล็ดหิมะมีหลายรูปแบบ หากนำไปส่องด้วยแว่นขยายจะพบว่าเกล็ดหิมะแต่ละชิ้นมีลวดลายที่สวยงามมาก

ย่อหน้าที่ 2

雪花大都是六角形的，但形成雪花

的小冰晶有好几种形状，一种是六棱体状，长而细，叫柱晶；但有时它的两端是尖的，样子像一根针，叫针晶。还有一种是六角形的薄片状，就像从六棱铅笔上切下来的薄片，叫片晶。

ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าที่ 2 คือ 雪花大都是六角形的，但形成雪花的小冰晶有好几种形状。 เพราะได้อธิบายถึงรูปร่างต่าง ๆ ของเกล็ดหิมะ โดยเกล็ดหิมะส่วนใหญ่มีรูปร่างหกเหลี่ยม แต่ทั้งนี้ผลึกน้ำแข็ง เล็ก ๆ ที่รวมตัวกันกลายเป็นเกล็ดหิมะในรูปแบบอื่น ๆ อีกมากมาย ส่วนประโยคอื่น ๆ ถัดมาก็เป็นประโยคขยายความที่บอกถึงรูปร่างของเกล็ดหิมะแบบต่าง ๆ

ย่อหน้าที่ 3

在雪花飘落的过程中，单片的雪花很容易互相合并在一起，形成更大的。

ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้าที่ 3 เป็นการพูดสรุปทั้งท้ายของบทอ่านไว้ว่าเกล็ดหิมะเล็ก ๆ ที่ตกลงมาจากท้องฟ้า นั้น เมื่อรวมตัวกันก็สามารถกลายเป็นเกล็ดหิมะที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมาได้

ฉะนั้นจากบทอ่านเรื่อง 雪花的形状 สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของเกล็ดหิมะคล้ายคริสตัล เกิดจากละอองน้ำในชั้นบรรยากาศเกาะรวมตัวกัน โดยเกล็ดหิมะส่วนใหญ่มีรูปร่างหกเหลี่ยม แต่ทั้งนี้เกล็ดหิมะยังสามารถมีรูปแบบอื่น ๆ ได้เช่นกัน และเกล็ดหิมะเล็กเมื่อรวมตัวกันก็สามารถกลายเป็นเกล็ดหิมะที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมาได้

** ประโยคที่ขีดเส้นใต้ คือ ประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

ตัวอย่างบทอ่านเรื่อง 雪花的形状 เป็นส่วนหนึ่งของตัวอย่างที่ผู้เขียนได้นำไปใช้ในการสอนรายวิชาการอ่านภาษาจีน 2 เพื่อให้ผู้เรียนจับใจความ ซึ่งผู้สอนใช้เทคนิค 4W1H ตั้งคำถามและกำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนหาคำตอบ โดยเริ่มฝึกอ่านจับใจความทีละย่อหน้าและฝึกอ่านจับใจความของบทอ่านในภาพรวม เช่น ผู้เรียนสังเกตคำศัพท์ หากคำศัพท์ที่ขึ้นต้นประโยคในบทอ่านเป็นคำเชื่อม หรือการยกตัวอย่าง แสดงว่าประโยคดังกล่าวไม่ใช่ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้า (ตัวอย่างคำเชื่อม 如果、还有、就) เมื่อผู้สอนให้แนวทางแก่ผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนค่อย ๆ ฝึกฝนการอ่านจับใจความได้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาจีนนั้นควรเรียนรู้

แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียน และผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนควบคู่กันไป

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาจีน เพื่อจับใจความสำหรับผู้เรียนสาขาภาษาจีนระดับอุดมศึกษา

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาจีน ที่ผู้เขียนนำเสนอในที่นี้เป็นแนวทางเหมาะสมกับรายวิชาการอ่านภาษาจีน 1 การอ่านภาษาจีนระดับต้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์ ฝึกการอ่านงานเขียนอย่างง่าย การจับใจความสำคัญ และการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ผู้เขียนขอยกตัวอย่าง กิจกรรมที่ผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการเรียน การสอนรายวิชาการอ่านภาษาจีน หรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนหรือพื้นฐานของผู้เรียนได้ จำนวน 5 กิจกรรม โดยแบ่งรูปแบบออกเป็น กิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยว ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมกลุ่ม

แบบวิธีการแบ่งกลุ่ม อาจทำได้หลากหลายวิธี ตามลักษณะของกิจกรรมแต่บางครั้งผู้สอนไม่ควรให้ผู้เรียน จัดแบ่งกันเองตามความพอใจ เนื่องจากพบว่าส่วนใหญ่ ผู้เรียนแบ่งกลุ่มโดยคนเก่งอยู่กับคนเก่ง และคนที่เรียน อ่อนถูกทิ้งให้อยู่ด้วยกัน ฉะนั้นผู้สอนอาจจัดแบ่งกลุ่ม โดยใช้วิธีผู้เรียนจัดกลุ่มเอง วิธีการจับฉลาก หรือสุ่มรหัส นักศึกษา เป็นต้น ซึ่งสามารถใช้วิธีแบ่งกลุ่มแบบนี้สลับ กันไป รูปแบบกิจกรรมกลุ่มที่ผู้เขียนขอเสนอเป็นแนวทาง มีจำนวน 3 กิจกรรม คือ

1.1 กิจกรรมที่ 1 你的词汇，怎么记得那么牢啊？ (กิจกรรม “คำศัพท์ของเธอ ทำไมจำได้ แม่นยำเชื่อนี้”)

กิจกรรมนี้ ผู้สอนอธิบายคำศัพท์พร้อมความหมาย ของคำศัพท์จากบทอ่านเสียก่อน โดยใช้ Power Point เป็นสื่อการสอน เนื้อหาใน Power Point จะเป็นคำศัพท์ใหม่

จากบทอ่านในคาบนั้น ๆ ฝึกให้ผู้เรียนออกเสียงตามและ สุ่มผู้เรียนอ่านคำศัพท์เป็นรายบุคคล เมื่อผู้สอนเห็นว่า ผู้เรียนสามารถจำคำศัพท์และความหมายได้แล้ว จากนั้น ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มมาหน้าชั้นเรียนเพื่อแข่งขัน กันว่า กลุ่มใดสามารถจำคำศัพท์ได้เยอะที่สุด วิธีการแข่งขัน ผู้สอนอ่านคำศัพท์ตัวโต ให้ผู้เรียนวงกลมคำศัพท์ตัวนั้น ตัวแทนกลุ่มใด วงกลมคำศัพท์ได้ถูกต้องและรวดเร็ว จะเป็นฝ่ายชนะ

กิจกรรม 你的词汇，怎么记得那么牢啊？ ช่วยผู้เรียนเกี่ยวกับการจดจำคำศัพท์ เมื่อผู้เรียน จำคำศัพท์ได้แล้ว จะสามารถอ่านบทอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

ข้อแนะนำเพิ่มเติม การส่งตัวแทนกลุ่มออกมา แข่งขันในแต่ละรอบ ให้ผู้สอนคำนึงพื้นฐานหรือความ สามารถด้านภาษาจีนของผู้เรียนที่เป็นตัวแทนกลุ่มต้องมีความรู้ด้านภาษาจีนที่ไม่แตกต่างกันเกินไป เพื่อให้การแข่งขันระหว่างกลุ่มไม่เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบกัน

1.2 กิจกรรมที่ 2 看图说话 (กิจกรรม “เล่าเรื่องจากภาพ”)

กิจกรรมนี้เหมาะสมกับบทอ่านที่มีรูปภาพ ประกอบอยู่ในบทเรียน โดยผู้สอนกำหนดบทอ่านให้ ผู้เรียนอ่าน เมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้ว ผู้สอนใช้วิธีการถาม-ตอบเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน เพื่อประเมินความเข้าใจของ ผู้เรียน จากนั้นผู้สอนยกตัวอย่างภาพที่มีอยู่ในบทเรียน กำหนดเวลาประมาณ 3-5 นาทีให้ผู้เรียนได้ระดมความคิด ช่วยกันสรุปเนื้อหาจากภาพที่เห็น และให้แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนกลุ่มเล่าเรื่องจากภาพที่เห็นด้วยภาษาของตนเอง

กิจกรรม 看图说话 ช่วยให้ผู้เรียนสรุป ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และได้ฝึกการใช้คำศัพท์ ที่เคยเรียนมาก่อนนี้เล่าเป็นเรื่องราวที่เข้าใจง่ายด้วยภาษา ของตนเอง

ภาพประกอบ 2

ตัวอย่างรูปภาพจากบทเรียนของกิจกรรม 看图说话 และการสรุปใจความสำคัญของผู้เรียน

明明和真真的老师给明明和真真的家里打电话，想问为什么两个小孩不来上课。
但是明明的爷爷和真真的奶奶告诉老师：孩子吃饭了，就去老师家了。

แหล่งที่มา: Liu & Chu, 2022

ข้อแนะนำเพิ่มเติม กิจกรรมเล่าเรื่องจากภาพ
ค่อนข้างเหมาะสมกับบทอ่านที่มีรูปภาพประกอบใน
บทเรียนอยู่แล้ว แต่ทั้งนี้ผู้สอนสามารถประยุกต์กิจกรรมนี้
โดยสามารถวาดรูปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทเรียนด้วย
ตนเองก็ได้

1.3 กิจกรรมที่ 3 这个图在哪单元
(กิจกรรม “รูปภาพนี้ปรากฏอยู่ในตอนใด”)

กิจกรรมนี้จะคล้ายคลึงกับกิจกรรมที่ 2
看图说话 แต่กิจกรรมที่ 3 เหมาะสมกับบทอ่านประเภท
นิทานหรือเรื่องสั้น โดยผู้สอนกำหนดนิทานหรือเรื่องสั้น
ให้ผู้เรียนอ่าน เมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้ว ผู้สอนใช้วิธีการ

ถาม-ตอบเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน เพื่อประเมินความเข้าใจ
ของผู้เรียน จากนั้นผู้สอนยกตัวอย่างภาพที่มีอยู่ในนิทาน
หรือเรื่องสั้น และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันโดยให้
ยกมือและตอบว่ารูปภาพที่เห็นปรากฏอยู่ในตอนใดของ
นิทานหรือเรื่องสั้นนั้น กลุ่มใดตอบได้ถูกต้องและรวดเร็ว
เป็นฝ่ายชนะ

กิจกรรม 这个图在哪单元 ช่วยให้ผู้เรียน
จดจำเนื้อหาต่าง ๆ ของนิทานหรือเรื่องสั้นผ่านการอ่าน
ด้วยสายตาและเชื่อมโยงกับกระบวนการสัญลักษณ์ที่
เกี่ยวข้องกับรูปภาพ ช่วยให้ผู้เรียนจำเนื้อหาได้ดีขึ้น

ภาพประกอบ 3

ตัวอย่างรูปภาพจากบทเรียนของกิจกรรม 这个图在哪单元

来电话了

找警察

แหล่งที่มา: Liu & Chu, 2022

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กิจกรรมดูรูปภาพว่าปรากฏ
อยู่ในตอนใดของนิทาน ผู้สอนสามารถนำรูปภาพของ
นิทานแต่ละตอนมาให้ผู้เรียนเรียงรูปภาพตามลำดับ
เหตุการณ์ เมื่อเรียงเสร็จแล้วให้ผู้เรียนเล่าเรื่องจากภาพ
ไปตามลำดับเหตุการณ์ด้วยภาษาของตนเอง กิจกรรมนี้
มีส่วนช่วยผู้สอนประเมินได้ว่าผู้เรียนอ่านและจับใจความสำคัญ
ของบทอ่านได้มากเพียงใด

2. รูปแบบกิจกรรมเดียว

นอกจากการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อยแล้ว บางครั้ง
ผู้สอนควรกำหนดรูปแบบกิจกรรมเดียวเพื่อจะประเมินทักษะ
การอ่านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล กิจกรรมเดียวนี้อีกข้อดี
คือ ผู้สอนสามารถรู้ถึงทักษะการอ่านของผู้เรียนว่าได้
พัฒนาขึ้นน้อยเพียงใด รูปแบบกิจกรรมเดียวที่ผู้เขียน
ขอเสนอเป็นแนวทางมีจำนวน 2 กิจกรรม คือ

2.1 กิจกรรมที่ 1 读后练习 (กิจกรรม “ทบทวนหลังอ่าน”)

อุปกรณ์ – แบบบันทึก 读后练习

วิธีการ – ผู้สอนกำหนดบทอ่านให้กับผู้เรียน
ผู้สอนอธิบายความหมายคำศัพท์ต่าง ๆ จากนั้นให้ผู้เรียน
อ่านในใจ 1 รอบ และผู้สอนสุ่มชื่อผู้เรียนอ่านออกเสียง
1 รอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจและจับประเด็นสำคัญ

ภาพประกอบ 4

ตัวอย่างแบบทดสอบหลังจากที่ผู้เรียนผ่านการทำกิจกรรมรายเดี่ยวและรายกลุ่ม

小测验 (第 1 次)

一、填写拼音和意思 (5 分)

生词	拼音	意思
1. 农场	chǎng	农场
2. 小学	xiǎo xué	小学
3. 年级	nián jí	年级
4. 看见	kàn jiàn	看见
5. 周末	zhōu mò	周末
6. 警察	jǐng chá	警察
7. 故事	gù shi	故事
8. 皇帝	huáng dì	皇帝
9. 妇女	fù nǚ	妇女
10. 牛群	niú qún	牛群

二、看图总结 (5 分)

 这个场景是“读后练习”的环节。在这个环节里，老师会让学生们读故事，然后回答一些问题。今天，我没有读故事，所以我没有回答问题。

 警察穿着制服，手里拿着一个本子，正在问一个女士一些问题。女士看起来很紧张，正在回答他的问题。

เรื่องให้อ่านให้ครบถ้วนมากที่สุดผู้สอนต้องอธิบายหรือ
แปลเนื้อหาของบทอ่านอีก 1 รอบ เมื่อผู้เรียนอ่านและ
จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้แล้ว ผู้สอนให้ผู้เรียน
เขียนแบบบันทึก 读后练习 (ทบทวนหลังอ่าน) ในแบบ
บันทึกจะแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

หัวข้อที่ 1 คำศัพท์ (生词) หัวข้อนี้ให้ผู้เรียน
เลือกคำศัพท์ที่ตนเองรู้สึกว่ายาก จดจำไม่ได้หรือเป็น
คำศัพท์ใหม่

หัวข้อที่ 2 ประโยคที่สนใจ หัวข้อนี้ให้ผู้เรียน
เลือกประโยคที่สนใจจากบทอ่านจำนวน 2 ประโยค โดย
เขียนประโยคเป็นภาษาจีน เขียนพินอินพร้อมแปล
ความหมาย

หัวข้อที่ 3 สรุปเนื้อเรื่อง (总结) หัวข้อนี้
ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญของบทอ่าน

ซึ่งแบบบันทึก 读后练习 เป็นเครื่องมือ
ช่วยผู้เรียนได้ทบทวนคำศัพท์จากบทอ่าน ทบทวนประโยค
ที่ผู้เรียนสนใจจากบทอ่านและทบทวนเนื้อเรื่องที่อ่านจาก
การสรุปใจความสำคัญด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยน
แบบบันทึกหลังอ่านให้สอดคล้องกับบทอ่านหรือวัตถุประสงค์
ของการอ่านในแต่ละครั้งได้

小测验 (第 1 次)

一、填写拼音和意思 (5 分)

生词	拼音	意思
1. 农场	chǎng	农场
2. 小学	xiǎo xué	小学
3. 年级	nián jí	年级
4. 看见	kàn jiàn	看见
5. 周末	zhōu mò	周末
6. 警察	jǐng chá	警察
7. 故事	gù shi	故事
8. 皇帝	huáng dì	皇帝
9. 妇女	fù nǚ	妇女
10. 牛群	niú qún	牛群

二、看图总结 (5 分)

 这个场景是“读后练习”的环节。在这个环节里，老师会让学生们读故事，然后回答一些问题。今天，我没有读故事，所以我没有回答问题。

 警察穿着制服，手里拿着一个本子，正在问一个女士一些问题。女士看起来很紧张，正在回答他的问题。

จากตัวอย่างแบบทดสอบหลังจากที่ผู้เรียน
ผ่านการทำกิจกรรมรายเดี่ยวและรายกลุ่ม พบว่า ผู้เรียน

สามารถจดจำคำศัพท์และเล่าเรื่องจากภาพด้วยภาษา
ของตนเองได้ คะแนนจากแบบทดสอบอยู่ในเกณฑ์ดี

ภาพประกอบ 5

แบบบันทึก 读后练习

读后练习

生词

ประโยคที่สนใจ

1.ประโยค.....

ฉัน.....

ความหมาย.....

2.ประโยค.....

ฉัน.....

ความหมาย.....

ชื่อ

2.2 กิจกรรมที่ 2 蜘蛛概念图 (กิจกรรม “แผนผังใยแมงมุม”)

การสอนอ่านโดยการใช้แผนผังใยแมงมุม คือ การจัดวางหัวข้อหลักไว้ตรงกลางและกระจายหัวข้อย่อยอยู่รอบ ๆ (Simla & Cheep-Aranai, 2018) ซึ่งนำมาใช้ในการอ่านจับใจความได้ โดยให้ผู้เรียนทำการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านจากหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดไว้ก่อนหน้านี้อย่างไร กิจกรรม 蜘蛛概念图 (กิจกรรม “แผนผังใยแมงมุม”) มีกระบวนการ ดังนี้

อุปกรณ์ – กระดาษ A4 ดินสอหรือปากกาสีไม้บรรทัด

วิธีการ – ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจการเขียนแผนผังใยแมงมุมว่าเป็นการถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ลงในกระดาษ โดยการใช้ภาพ เส้น สี และการโยงใยแทนการจดแบบเดิมที่เป็นบรรทัดทำให้สมองได้เชื่อมโยงข้อมูลความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ขั้นตอนการสร้างแผนผังใยแมงมุม สรุปได้ดังนี้

(1)เตรียมกระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัดและวางกระดาษภาพแนวนอน

(2)เขียนหรือวาดความคิดหลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ

(3)เขียนหรือวาดความคิดรองที่สัมพันธ์กับความคิดหลักไปรอบ ๆ

(4)เขียนหรือวาดความคิดย่อยที่สัมพันธ์กับความคิดรองแตกออกไปเรื่อย ๆ

(5)ใช้ภาพหรือสัญลักษณ์สื่อความหมายเป็นตัวแทนของความคิดให้ได้มากที่สุด

(6) เขียนคำสำคัญบนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน

(7) หากใช้สี ความคิดรองและความคิดย่อยควรเป็นสีเดียวกัน โดยใช้สีอย่างน้อย 3 สี

(8) เขียนคำหลัก หรือข้อความสำคัญของเรื่องไว้ตรงกลาง และโยงประเด็นรองรอบ ๆ ตามแต่ว่าจะมีกี่ประเด็น

กิจกรรมการเขียนแผนผังใยแมงมุมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปความคิดสร้างเป็นองค์ความรู้เอง ผู้เรียนนำเสนอหาสาระจากการเรียนรู้มาจัดระบบ รู้จักการสังเกต เปรียบเทียบ สรุปและจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ฉะนั้นการใช้แผนผังโน้ตค้นแบบใยแมงมุมมีประโยชน์ช่วยทำให้นักศึกษาสามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจบทอ่านได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้สอนมีจุดประสงค์เพื่อประเมินทักษะการอ่านของผู้เรียน โดยวิเคราะห์ได้จากการเขียนแผนผังใยแมงมุมว่าสรุปใจความสำคัญได้ครบถ้วนหรือไม่ ทั้งนี้ผู้สอนควรมีการประเมินผลที่มีความชัดเจนเที่ยงตรงในการวัดผลการอ่านของผู้เรียน เช่น แบบทดสอบ

เลือกตอบ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเติมคำ และเพิ่มเติมการประเมินผลโดยการเขียนแผนผังใยแมงมุม เพื่อให้ได้ผลการประเมินหลายด้านทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านที่ดียิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 6

แผนผังใยแมงมุมจากบทอ่านนอกเวลาเรื่อง (方向错了) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2

บทสรุป

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านนั้น ควรเริ่มควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทักษะทางภาษาอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง ทักษะการพูด และทักษะการเขียน เนื่องจากการเรียนภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านควบคู่กันไป แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนต้องค้นหาเทคนิคหรือวิธีการมาประยุกต์และใช้ในการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพด้านทักษะการอ่านภาษาจีนของผู้เรียนไม่เท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาจีน (Kamtawee, 2023) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากทักษะการอ่านภาษาจีนเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถส่งเสริมการทำงานหรือการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนได้ ซึ่งในบทความนี้นำเสนอแนวทางการสอนการอ่านภาษาจีนสำหรับผู้เรียนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ รูปแบบกิจกรรมกลุ่ม จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) 你的词汇, 怎么记得那么牢啊? (กิจกรรม “คำศัพท์ของเธอทำไมจำได้แม่นยำเช่นนี้”) 2) 看图说话 (กิจกรรม

“เล่าเรื่องจากภาพ”) และ 3) 这个图在哪单元 (กิจกรรม “รูปภาพนี้ปรากฏอยู่ในตอนใด”) รูปแบบกิจกรรมเดียว จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) 读后练习 (กิจกรรม “หลังอ่านทบทวน”) และ 2) 蜘蛛概念图 (กิจกรรม “แผนผังใยแมงมุม”) นอกเหนือจากกิจกรรมที่ผู้เขียนเสนอเป็นแนวทางแล้วนั้น วิธีการสอนอ่านที่สามารถนำมาใช้ในระดับอุดมศึกษายังมีหลากหลายวิธี เช่น วิธีการสอน KWL PULS, SQ3R และ 4W1H เป็นต้น กิจกรรมในบทความนี้ผู้เขียนเชื่อมโยงกับวิธีการสอนแบบ 4W1H โดยใช้หลักการพื้นฐานของกระบวนการในการตั้งคำถามให้ผู้เรียน แต่ผู้เขียนปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม การเขียนแผนผังใยแมงมุม การลงมือปฏิบัติทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม กิจกรรมที่ผู้เขียนได้นำไปจัดการเรียนการสอน พบว่า บางกิจกรรมมีผลเชิงประจักษ์คือ ผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่ดี เช่น กิจกรรม “แผนผังใยแมงมุม” เห็นได้จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำคัญก่อนและหลังการใช้แผนผังใยแมงมุม (Saejea, 2022)

ตาราง 1

ผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำคัญก่อนและหลังการใช้แผนผังใยแมงมุม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	20	14.53	.571	-38.500	29	.000
หลังเรียน	20	19.66	.711			

*มีนัยสำคัญทางค่าสถิติที่ระดับ .05

กระบวนการจัดการเรียนการสอนผู้สอนต้องให้ความสนใจผู้เรียนอย่างทั่วถึง ผู้สอนสามารถจัดกระบวนการสอนอ่านในชั้นเรียนออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) มอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาคำศัพท์ก่อนเข้าชั้นเรียน 2) จัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และ 3) มอบหมายงานหลังเลิกชั้นเรียน (尹 & 陈, 2024) กิจกรรมภายในชั้นเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่สุด ผู้สอนต้องคอยให้คำแนะนำ

เมื่อผู้เรียนเกิดความสงสัยหรือขณะที่กำลังทำกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายกับการเรียนและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น หรืออยากมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในชั้นเรียน หากผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการอ่านภาษาจีนไม่ใช่เรื่องยากจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านการอ่านและทั้งทักษะด้านอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียนอีกด้วย

References

- Distance Learning Television. (2022). *Reading for Communication*. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=KPCJmqrtg&list=PLsKFrspTw_llpED5U2CTsYI4Anv819b8&Index=6
- Kamtawee, K. (2023). Reading Skills with Teaching Chinese in Thailand. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal*, 17(2), 1-14. [in Thai]
- Liu, Y., & Chu, Ch. (2022). *Two Children Seeking the Joy Bridge*. Peking University Publisher.
- Muang-aun, N. & Termyuan P. (2023). The Development of English Reading Comprehension Skills of Students at Bowonwitalai School Wat Rong Fong. *Journal of MCU Kosai Review*, 1(2), 40-47. [in Thai]
- Phromkantha, P., & Phapor, Ph. (2021). The development of achievement in comprehension reading skill for Prathomsuksa 5 students by using explanatory tale. *Phuket Rajabhat University Academic Journal*, 17(2), 41-60. [in Thai]
- Pomuen, T. (2018). *The Development of Reading Comprehension using 4W1H technique enhances the reading skills of third grade student*. [Master's thesis, Dhurakij Pundit University]. [in Thai]

- Rangsi, J. (2022). *The Development Of The English Reading Comprehension Through The SQ6R Technique Of The 10TH Grade Students At Ratanaratbumrung School*. [Master's thesis, Silpakorn University]. [in Thai]
- Saejea, T. (2022). *Chinese Reading II*. O. S. Printing House. [in Thai]
- Saipheth, P. (2019). *Teaching English through movies*. Chulalongkorn University Publisher. [in Thai]
- Simla, A. & Cheep-Aranai, R. (2018). The use of concept mapping to enhance reading comprehension for Prathomsixth students. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 11(3), 1348-1361. [in Thai]
- Yamprayoon, P. (2020). *Learning Management Based on the Language Teaching for Communication Combined with Grouping Techniques to Develop Chinese Speaking Skill for Everyday Use of Secondary 4 (Grade 10) Students*. [Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi]. [in Thai]
- 开心教育研究中心. (2020). *寒假阅读*. 长沙: 湖南教育出版社.
- 钱一臻. (2023). 高中生阅读模式与阅读教学策略的选择探讨. *语文教学通讯*, 1246(3), 21-22.
- 仇全菊. (2021). 培养大学生英语自主阅读能力的策略和方法. *英语广场*, 166, 104-106.
- 尹倩薇 & 陈启祥. (2024). 国际中文阅读课堂案例分析——以《从头再来》为例. *国际中文教育*, 10(359), 88-90.